

RAFAKO S.A.



GRUPA PBG

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

**za okres 9 miesięcy zakończony
30 września 2018 roku**

Spis treści

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego	9
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	10
3.1. Korekta zasad rachunkowości dotyczących sposobu rozpoznawania rezerw z tytułu napraw gwarancyjnych ..	10
3.2. MSSF 15	11
3.3. MSSF 9	12
3.4. Korekta prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	13
3.5. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki	14
3.6. Wdrożenie MSSF 16	16
3.7. Korekta prezentacji przychodów i kosztów z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	17
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	17
4.1. Profesjonalny osąd	17
4.2. Niepewność szacunków	18
5. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	20
6. Zmiana szacunków	20
7. Zmiany w strukturze Spółki	21
8. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki	21
9. Informacje dotyczące segmentów	21
10. Informacje dotyczące umów	21
11. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych	24
11.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe	24
11.2. Podatek dochodowy	24
11.3. Istotne pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	26
11.4. Rzeczowe aktywa trwałe	27
11.5. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	28
11.6. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – długoterminowe	28
11.7. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach	28
11.8. Aktywa finansowe długoterminowe	28
11.8.1. Obligacje	29
11.9. Zapasy	30
11.10. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	30
11.11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30
11.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności - krótkoterminowe	31
11.13. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	32
11.14. Odpisy aktualizujące wartość aktywów	33
11.15. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki	34
11.15.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	34
11.15.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	34
11.15.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach	34
11.15.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach	34
11.15.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych	35
11.16. Kapitał podstawowy	35
11.17. Wartość nominalna akcji	35
11.18. Prawa akcjonariuszy	35
11.19. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	35
11.20. Zysk/(strata) przypadające na jedną akcję	35
11.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania długoterminowe	36
11.22. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe	37
11.23. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	37
11.24. Pozostałe rezerwy długoterminowe	37
11.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	38
11.26. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	38

11.27.	Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	38
12.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	39
13.	Instrumenty finansowe	39
14.	Instrumenty pochodne	39
15.	Kredyty i pożyczki.....	40
16.	Zarządzanie kapitałem	41
17.	Rezerwy na koszty.....	41
17.1.	Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów	41
17.2.	Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	42
18.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	43
19.	Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy	43
20.	Zobowiązania inwestycyjne	43
21.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	43
22.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	44
23.	Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej Spółki	44
24.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	45
25.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	45
26.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	46
27.	Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń Spółki w trzecim kwartale 2018 roku	47
28.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A.....	47
29.	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od dnia przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego	48
30.	Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w czwartym kwartale 2018 roku	48
31.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	49

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku

	Nota	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (przekształcone)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2018	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2017 (przekształcone)
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży	11.1	444 691	450 750	130 390	164 016
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		442 614	448 837	129 436	163 413
Przychody ze sprzedaży materiałów		2 077	1 913	954	603
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Koszty sprzedanych produktów i usług	11.1	(396 246)	(389 358)	(118 484)	(137 776)
Koszty sprzedanych materiałów		(1 114)	(1 046)	(360)	(462)
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Zysk /(strata) brutto ze sprzedaży		47 331	60 346	11 546	25 778
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	13 755	4 478	4 122	1 334
Koszty sprzedaży	11.1	(18 347)	(24 722)	(5 657)	(8 139)
Koszty ogólnego zarządu		(30 481)	(32 855)	(9 426)	(11 985)
Pozostałe koszty operacyjne	11.1	(2 896)	(6 939)	(407)	(950)
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Zysk /(strata) z działalności operacyjnej		9 362	308	178	6 038
Przychody finansowe	11.1	5 883	592	324	287
Koszty finansowe	11.1	(3 816)	(6 645)	(1 509)	31
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Zysk/(strata) brutto		11 429	(5 745)	(1 007)	6 356
Podatek dochodowy	11.2	(9 431)	(14 765)	1 340	(8 356)
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		1 998	(20 510)	333	(2 000)

Racibórz, dnia 27 listopada 2018 roku

Jerzy Wiśniewski

Jarosław Dusiło

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku

	Nota	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (przekształcone)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2018	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2017 (przekształcone)
Inne całkowite dochody za okres		(1 505)	(964)	(995)	(912)
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>					
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(347)	(161)	(223)	(28)
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(347)	(161)	(223)	(28)
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>					
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych		(1 429)	(991)	(954)	(1 091)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	11.2	271	188	182	207
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(1 158)	(803)	(772)	(884)
Całkowity dochód za okres		493	(21 474)	(662)	(2 912)
Średnia ważona liczba akcji		127 431 998	84 931 998	127 431 998	84 931 998
Podstawowy/rozwodniony zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	11.20	0,02	(0,24)	0,00	(0,02)

Racibórz, dnia 27 listopada 2018 roku

Jerzy Wiśniewski	Jarosław Dusiło	Agnieszka Wasilewska-Semal	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2018 roku

	Nota	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 września 2017 (przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)				
Rzeczowe aktywa trwałe	11.4	135 641	140 364	142 761
Wartość firmy		1 774	1 774	1 774
Wartości niematerialne		7 859	8 739	8 978
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	11.6	4 762	5 389	3 425
Akcje i udziały	11.7	36 490	35 333	29 642
Aktywa finansowe długoterminowe	11.8	36 979	33 945	40 757
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	11.2	28 960	38 444	36 256
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		9 678	1 689	–
		<u>262 143</u>	<u>265 677</u>	<u>263 593</u>
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)				
Zapasy	11.9	26 144	26 320	13 411
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	11.12	299 196	289 002	151 276
Należności z tytułu wyceny umów	10	204 972	137 583	147 502
Instrumenty pochodne		–	479	13
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	11.10	5 465	4 747	6 112
Udzielone pożyczki krótkoterminowe		408	396	411
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11.11	14 491	158 921	50 921
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11.13	9 729	20 669	19 461
		<u>560 405</u>	<u>638 117</u>	<u>389 107</u>
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		66	108	9
SUMA AKTYWÓW		<u>822 614</u>	<u>903 902</u>	<u>652 709</u>

Racibórz, dnia 27 listopada 2018 roku

Jerzy Wiśniewski Jarosław Dusiño Agnieszka Wasilewska-Semal Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2018 roku

	Nota	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 września 2017 (przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	11.16	254 864	254 864	169 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	11.19	165 119	173 708	95 340
Kapitał zapasowy		11 600	69 061	69 061
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		(684)	(337)	(230)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty, w tym:		(37 156)	(104 046)	(38 652)
zyski/(straty) z lat ubiegłych		(39 154)	(37 997)	(18 142)
zysk/(strata) netto bieżącego okresu		1 998	(66 049)	(20 510)
		393 743	393 250	295 383
Zobowiązania długoterminowe				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		1 371	1 046	1 378
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	11.22	21 127	21 096	23 365
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe	11.21	10 703	14 674	10 009
Pozostałe rezerwy długoterminowe	11.24	17 377	16 567	6 022
		50 578	53 383	40 774
Zobowiązania krótkoterminowe				
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	15	109 634	98 568	83 986
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		1 358	1 696	1 949
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	11.25	212 217	280 712	147 448
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	11.26	23 278	21 465	26 411
Zobowiązania z tytułu wyceny umów		22 663	16 543	24 154
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	11.27	8 226	37 930	31 296
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		142	75	145
Dotacje		775	280	1 163
		378 293	457 269	316 552
Zobowiązania razem		428 871	510 652	357 326
SUMA PASYWÓW		822 614	903 902	652 709

Racibórz, dnia 27 listopada 2018 roku

Jerzy Wiśniewski	Jarosław Dusiło	Agnieszka Wasilewska-Semal	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 (przekształcone)</i>
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		11 429	(5 745)
Korekty o pozycje:		(164 347)	57 339
Amortyzacja		8 096	7 903
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		1	13
Odsetki i dywidendy, netto		3 043	1 632
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(3 479)	(474)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu kontraktów walutowych		479	163
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	11.3	(14 161)	121 336
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		176	(372)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z wyjątkiem kredytów i pożyczek	11.3	(71 688)	(22 631)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	11.3	(25 877)	(7 345)
Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów	11.3	(61 269)	(42 330)
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany		324	(857)
Pozostałe		8	301
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(152 918)	51 594
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		391	232
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(1 171)	(3 016)
Nabycie aktywów finansowych		(1 249)	-
Sprzedaż aktywów finansowych		4 139	3 685
Dywidendy i odsetki		-	5
Pozostałe		(2)	34
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 108	940
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(1 879)	(1 360)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		11 334	-
Splata pożyczek/kredytów		-	(64 573)
Odsetki zapłacone		(2 140)	(1 980)
Prowizje bankowe		(1 091)	(84)
Pozostałe		503	656
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		6 727	(67 341)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(144 083)	(14 807)
Różnice kursowe netto		(347)	(154)
Środki pieniężne na początek okresu		158 921	65 882
Środki pieniężne na koniec okresu	11.11	14 491	50 921

Racibórz, dnia 27 listopada 2018 roku

Jerzy Wiśniewski Jarosław Dusiło Agnieszka Wasilewska-Semal Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2018 roku	254 864	173 708	69 061	(337)	(71 222)	426 074
Korekta bilansu otwarcia	–	–	–	–	(32 824)	(32 824)
Na 1 stycznia 2018 roku (przekształcone)	254 864	173 708	69 061	(337)	(104 046)	393 250
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	1 998	1 998
Inne całkowite dochody	–	–	–	(347)	(1 158)	(1 505)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	(8 589)	(57 461)	–	66 050	–
Na 30 września 2018 roku	254 864	165 119	11 600	(684)	(37 156)	393 743
Na 1 stycznia 2017 roku	169 864	95 340	131 301	(69)	(67 676)	328 760
Korekta bilansu otwarcia	–	–	–	–	(11 903)	(11 903)
Na 1 stycznia 2017 roku (przekształcone)	169 864	95 340	131 301	(69)	(79 579)	316 857
Zysk z działalności kontynuowanej	–	–	–	–	(20 510)	(20 510)
Inne całkowite dochody	–	–	–	(161)	(803)	(964)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	(62 240)	–	62 240	–
Na 30 września 2017 roku (przekształcone)	169 864	95 340	69 061	(230)	(38 652)	295 383

Racibórz, dnia 27 listopada 2018 roku

Jerzy Wiśniewski

Jarosław Dusiło

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. ("Spółka") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. RAFAKO S.A. nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku. Sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do sprawozdania z całkowitych dochodów obejmują dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2017 roku, które nie były przedmiotem przeglądu lub badania przez biegłego rewidenta.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest działalność w zakresie inżynierii w obszarze energetyki i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71.12 Z).

Spółka świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji dla branży ropy i gazu oraz energetyki, dla której oferuje własne rozwiązania technologiczne. Projektuje i produkuje kotły, w tym na parametry nadkrytyczne oraz urządzenia ochrony środowiska, w tym instalacje odsiarczania i odazotowania spalin.

Spółka posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną oddziału jest EUR. W związku z zakończeniem realizacji projektów, dla których powołano oddział, Zarząd Spółki podjął decyzję o jego likwidacji.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 27 listopada 2018 roku.

Śródroczny wynik finansowy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy.

Spółka sporządziła również śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 27 listopada 2018 roku.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 „Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa” zatwierdzonym przez UE („MSR 34”).

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2018 roku.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności przez Spółkę jest zapewnienie portfela zamówień na poziomie umożliwiającym generowanie dodatnich wyników finansowych oraz zapewnienie dostępu do finansowania, niezbędnego do realizacji pozyskanych kontraktów.

Na koniec września 2018 roku wartość portfela zamówień Spółki wyniosła 2,17 mld złotych (w porównaniu do 1,43 mld złotych na koniec września 2017 roku). W ramach realizacji zakładanej strategii od początku bieżącego roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka pozyskała nowe kontrakty o wartości 800 mln złotych, z czego 617 mln złotych w obszarze energetyki oraz 183 mln złotych w obszarze ropy naftowej i gazu ziemnego (to jest w nowym strategicznym obszarze działalności). Do najważniejszych kontraktów pozyskanych w 2018 roku zaliczyć można m.in. kontakt na budowę instalacji odsiarczania spalin II w Elektrowni Ostrołęka B o wartości 199,2 mln złotych netto (tj. 245 mln złotych brutto), z czego udział Spółki wynosi 126,2 mln złotych netto, kontrakt na modernizację instalacji odsiarczania spalin na blokach nr 3 i 4 oraz 5 i 6 w Elektrowni Bełchatów o wartości 181,6 mln złotych netto (tj. 223,4 mln złotych brutto) oraz kontrakt na budowę gazociągu DN700 Szczecin – Gdańsk, odcinek Goleniów Płoty o wartości 124,9 mln złotych netto (tj. 153,6 mln złotych brutto). Spółka dokłada wszelkich starań, aby wartość kontraktów znajdujących się w portfelu zamówień, pozwalała na zabezpieczenie przychodów niezbędnych do pokrycia kosztów działalności operacyjnej oraz wygenerowania dodatniego wyniku finansowego w perspektywie długoterminowej, w tym również po zakończeniu realizacji kontraktu na budowę bloku energetycznego 910MW w Jaworznie. Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju Spółka aktywnie uczestniczy w postępowaniach przetargowych i spodziewa się pozyskania kolejnych istotnych kontraktów takich jak na przykład: tłocznia gazu Kędzierzyn oraz instalacji odsiarczania spalin.

Kluczowym czynnikiem, który może wpłynąć na możliwość pozyskania nowych kontraktów jest zapewnienie dostępu do finansowania, w tym przede wszystkim pozyskanie takich instrumentów finansowych jak: gwarancje należytego wykonania oraz gwarancje zwrotu zaliczek. W ramach tych działań, w kwietniu bieżącego roku, Spółka zawarła z HSBC Bank Polska S.A. umowę o linię na gwarancje bankowe w wysokości 20,5 mln euro przeznaczone na finansowanie kontraktów realizowanych przez Spółkę. Ponadto, w czerwcu bieżącego roku, Spółka podpisała z PKO BP S.A. aneks do umowy limitu kredytowego wielocelowego, na mocy którego wydłużono okres finansowania do czerwca 2019 roku oraz zostały ustalone limity dla udzielanych Spółce produktów kredytowych, w tym: 70 mln złotych dla kredytu w rachunku bieżącym, 80 mln złotych dla kredytu odnawialnego, 150 mln złotych dla gwarancji bankowych, jednak łączne wykorzystanie wszystkich instrumentów nie może być wyższe niż 200 mln złotych. Obecny poziom udostępnionych Spółce linii kredytowych i gwarancyjnych jest na bieżąco wykorzystywany, a Spółka, w związku z planami rozbudowy portfela zamówień, ubiega się o dodatkowe limity gwarancyjne.

Struktura aktualnego portfela zamówień Spółki charakteryzuje się zapotrzebowaniem na kapitał obrotowy, w tym pochodzący ze środków własnych. Uwolnienie zaangażowanych środków będzie następowało stopniowo wraz z postępem prac na kontraktach i osiągnięciu kolejnych kamieni milowych, tj. po wykonaniu określonego zakresu prac, zgodnie z obowiązującymi zapisami i harmonogramami rzeczowo-finansowymi. Środki te w dalszej kolejności, będą mogły zostać wykorzystane jako dodatkowe zabezpieczenie zapotrzebowania na kapitał obrotowy na nowo pozyskanych projektach. Na podstawie przeprowadzonych przez Spółkę analiz stwierdzono, że sytuacja płynnościowa jest stabilna, a zatem sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Spółka w roku 2018 dokonała zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekt prezentacyjnych, w związku z czym dokonała przekształcenia danych porównawczych za rok 31 grudnia 2017 roku, 30 września 2017 roku oraz 1 stycznia 2017 roku z uwzględnieniem aktualnych zasad (polityki) rachunkowości opisanych poniżej.

3.1. Korekta zasad rachunkowości dotyczących sposobu rozpoznawania rezerw z tytułu napraw gwarancyjnych

Spółka tworzyła rezerwy na naprawy gwarancyjne w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi Spółki, wynikającymi z zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną. W trakcie prac nad wdrożeniem MSSF 15, Spółka dokonała rewizji swojego stanowiska i uznała, że zmiana stosowanej metody rozpoznawania rezerw w miarę postępu poziomu zaawansowania umowy, a nie po jego zakończeniu, w wyższym stopniu odzwierciedli rzeczywisty wynik kontraktu i poziom kapitałów Spółki.

3.2. MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmują się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółka zastosowała MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Spółka prowadzi działalność w obszarze generalnego wykonawstwa kompletnych obiektów realizowanych „pod klucz” dla energetyki oraz branży ropy i gazu.

a) Sprzedaż towarów

Przedmiotem umów z klientami jest projektowanie, produkcja, dostawa, budowa, montaż, rozruch i serwis urządzeń i obiektów energetycznych. Jeżeli umowa zawiera tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru, Przychód rozpoznawany jest w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem.

W ramach oceny wpływu wprowadzenia MSSF 15, Spółka rozważyła m.in. następujące aspekty:

i. Wynagrodzenie zmienne

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

- Prawo do zwrotu

Spółka realizuje kontrakty polegające głównie na dostawie wyrobów montowanych na budowie u kontrahenta lub budowie całych składników aktywów kontrahenta, w związku z czym nie rozpoznaje prawa do zwrotu.

- Indeksacja cen

Spółka realizuje umowy zawierające klauzule indeksacji ceny o wskaźnik inflacji.

- Rozliczenie powykonawcze uzależnione od ciężaru dostaw

Spółka realizuje kontrakty, w których finalna wartość wynagrodzenia zależna jest od ciężaru dostarczanych elementów. Rozliczenie wynagrodzenia zazwyczaj ma miejsce po zakończeniu dostaw.

- Kary umowne

Kary umowne naliczone Spółce przez klientów ujmowane są jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży.

ii. Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedawane towary. Zazwyczaj gwarancje stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi. W konsekwencji, większość istniejących gwarancji będzie dalej ujmowana zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*. Spółka nie zidentyfikowała w realizowanych umowach z klientami niestandardowych gwarancji rozszerzonych, w związku z czym nie rozpoznaje takich gwarancji jako oddzielnej usługi – ujmowanej jako zobowiązanie do wykonania świadczenia, do której przypisuje się część ceny transakcyjnej.

b) Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie

Spółka realizuje kontrakty, na które składają się pakiety kilku dóbr lub usług świadczonych w różnym okresie, polegające na dostarczaniu kilku podobnych instalacji, z których klient uzyskuje ekonomiczne korzyści w różnych okresach.

Zgodnie z MSSF 15, cenę transakcyjną przypisuje się do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży. W wyniku przyjęcia MSSF 15 przypisanie ceny transakcyjnej do dóbr i usług w ramach pakietu, a w konsekwencji ujęcie przychodu, uległo zmianie. Spółka uważa, że klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczonej usługi, w miarę wykonywania przez jednostkę tej usługi. W konsekwencji Spółka przenosi kontrolę i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu. A zatem zgodnie z MSSF 15, Spółka kontynuuje ujmowanie przychodów ze sprzedaży usług w miarę upływu czasu.

Spółka rozpoznaje przychody zgodnie z metodą stopnia zaawansowania, w korespondencji z pozycją „Aktywa z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe”. Zgodnie z MSSF 15, jeśli jednostka spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, jednostka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności.

c) Zaliczki otrzymane od klientów

Spółka prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”.

Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie wydziela istotnego elementu finansowania.

d) Inne korekty

Poza korektami opisanymi powyżej, zmianie uległy inne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

W wyniku zastosowania MSSF 15 na dzień 1 stycznia 2018 roku, zyski zatrzymane Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku zmniejszyły się o 4,5 miliona złotych.

3.3. MSSF 9

Spółka zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, tj. od dnia 1 stycznia 2018 roku bez przekształcania danych porównawczych.

Spółka nie zanotowała istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Spółka dokonała dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości, z negatywnym wpływem na kapitał własny. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieniła się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

a) Klasyfikacja i wycena

Spółka nie zanotowała istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, nadal są wyceniane w wartości godziwej.

Spółka skorzystała z możliwości wyboru i w przypadku akcji/ udziałów w spółkach nienotowanych, ujmuje zmiany ich wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w związku z czym zastosowanie MSSF 9 nie miało istotnego wpływu na wyniki finansowe Spółki.

Posiadane przez Spółkę dłużne papiery wartościowe (obligacje korporacyjne) są wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy, ponieważ celem biznesowym Spółki jest otrzymywanie przepływów pieniężnych w postaci spłaty kapitału.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Spółka nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – są one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Spółka korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

b) Utrata wartości

Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu .

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Ponieważ MSSF 9 nie zmienia ogólnych zasad funkcjonowania rachunkowości zabezpieczeń Spółki, zastosowanie MSSF 9 nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

d) Inne korekty

Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych.

W wyniku zastosowania MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku, zyski zatrzymane Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku zmniejszyły się o 18,4 miliona złotych.

3.4. Korekta prezentacji niektórych pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Spółka dokonała weryfikacji metody prezentacji danych finansowych w aktywach i pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej. Postanowiono zmienić metodę prezentacji danych poprzez wyodrębnienie rozliczeń międzyokresowych, łączne ujęcie pozycji dotyczących rozliczeń z pracownikami oraz rozdzielenie pozycji zobowiązań i rezerw. Spółka uważa, że zmiany te uczynią sprawozdanie bardziej czytelnym.

3.5. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym za rok 2017, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Długoterminowe aktywa finansowe</i>	<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe</i>	<i>Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe</i>	<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>	<i>Zapasy</i>	<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe</i>	<i>Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe</i>	<i>Należności z tytułu wyceny umów</i>	<i>Inne aktywa finansowe krótkoterminowe</i>
Przed korektą	41 014	7 078	–	31 141	12 057	303 552	–	158 785	5 201
Korekty bilansu otwarcia									
MSSF 15	–	–	–	661	14 263	–	–	(1 561)	–
MSSF 9 (odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych)	(7 069)	–	–	4 306	–	(12 181)	–	(1 341)	(454)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	–	–	–	2 336	–	–	–	–	–
Korekty prezentacji									
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	–	(1 689)	1 689	–	–	–	–	–	–
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	–	–	–	–	–	(2 369)	20 669	(18 300)	–
Po korekcie	33 945	5 389	1 689	38 444	26 320	289 002	20 669	137 583	4 747

	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	Pozostałe rezerwy długoterminowe	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	Zobowiązania z tytułu wyceny umów	Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
Przed korektą	(71 222)	19 594	20 448	–	276 752	57 747	2 737	–	–
Korekty bilansu otwarcia									
MSSF 15	(4 509)	–	–	–	22 291	(4 356)	–	(63)	–
MSSF 9 (odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych)	(18 356)	–	–	–	1 617	–	–	–	–
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	(9 959)	–	–	12 295	–	–	–	–	–
Korekty prezentacji									
Rezerwa z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	–	(153)	153	–	(1 443)	–	1 443	–	–
Rezerwa na premie	–	(495)	495	–	(621)	–	621	–	–
Rezerwa na urlopy	–	–	–	–	(3 875)	–	3 875	–	–
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	–	(4 272)	–	4 272	(13 216)	–	–	13 216	–
Zaliczki otrzymane od klientów	–	–	–	–	12 071	(12 071)	–	–	–
Zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń	–	–	–	–	(6 224)	–	6 224	–	–
Zobowiązanie z tytułu ubezpieczeń społecznych	–	–	–	–	(6 565)	–	6 565	–	–
Rezerwy na straty	–	–	–	–	–	(15 844)	–	15 844	–
Rezerwy na kary	–	–	–	–	–	(8 069)	–	8 069	–
Rezerwa na badanie bilansu	–	–	–	–	(75)	–	–	–	75
Rezerwa na przyszłe koszty	–	–	–	–	–	(864)	–	864	–
Po korekcie	(104 046)	14 674	21 096	16 567	280 712	16 543	21 465	37 930	75

Gdyby do ujmowania przychodów w okresie 9 miesięcy 2018 roku stosowano MSR 18 i MSR 11, poszczególne pozycje sprawozdania finansowego byłyby wyższe lub niższe o następujące kwoty:

Aktywa

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	684
Zapasy	(339)
Aktywa i rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę	(2 180)

Pasywa

Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty, w tym:	(2 914)
zysk (strata) z lat ubiegłych	4 509
zysk (strata) netto	(7 424)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(9 042)
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę	11 515
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę	(1 393)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Przychody ze sprzedaży	(23 457)
Koszt własny sprzedaży	14 688
Zysk/(strata) brutto	(8 769)
Podatek dochodowy	1 345
Zysk/(strata) netto	(7 424)
Zysk/(strata) na akcję z działalności kontynuowanej	(0,06)

3.6. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, samochodów oraz urządzeń.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

3.7. Korekta prezentacji przychodów i kosztów z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Spółka dokonała zmiany prezentacji odpisów aktualizujących wartość należności handlowych. Dotychczasowa prezentacja aktualizujących wartość należności handlowych w kosztach sprzedaży została zmieniona na prezentację tych odpisów w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych. W ocenie Spółki, dokonana korekta przyczyni się do zwiększenia przejrzystości danych i ułatwi ich analizę uczestnikom rynku.

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Koszty sprzedaży</i>	<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	<i>Koszty sprzedanych produktów i usług</i>	<i>Koszty sprzedanych towarów i materiałów</i>
Przed korektą	(27 833)	(3 828)	(390 200)	–
korekta prezentacji odpisów aktualizujących wartość należności handlowych	3 111	(3 111)	–	–
Korekta prezentacji kosztu sprzedanych towarów i materiałów	–	–	1 046	(1 046)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	–	–	(204)	–
Po korekcie	(24 722)	(6 939)	(389 358)	(1 046)

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka występuje jako strona umów leasingu. Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółki dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości wyższej z dwóch – użytkowej lub godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Spółka dokonała oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec okresu sprawozdawczego zostały przedstawione w notach 11.6 i 11.14 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 11.23. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notce 13.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ujmowanie przychodu

Spółka ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Spółka oszacowuje zmienną kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej z tytułu sprzedaży towarów i usług po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty:

- a) przychód ze sprzedaży produktów i towarów rozpoznawany jest w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem.
- b) przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych są ujmowane w miarę upływu czasu na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Przychody z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 8.23.6 sprawozdania finansowego za 2017 rok.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Spółka ujmuje jako koszt działalności podstawowej zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w nocie 10 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółki, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 10 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd Spółki stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na naprawy gwarancyjne są uwzględniane w stopniu zaawansowania realizacji umowy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Spółka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

5. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	30 września 2018	31 grudnia 2017	30 września 2017
USD	3,6519	3,4813	3,4139
EUR	4,3091	4,1709	4,2085
GBP	4,8842	4,7001	4,7974
CHF	3,7619	3,5672	3,5812
SEK	0,4492	0,4243	0,4097
TRY	1,0269	0,9235	0,8625

6. Zmiana szacunków

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz na dzień 30 września 2018 roku miały miejsce zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności Spółki, które zostały opisane w nocie 3 oraz 4.2.

7. Zmiany w strukturze Spółki

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku nie zaszły żadne zmiany w strukturze Spółki.

8. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki

Działalność Spółki nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy.

9. Informacje dotyczące segmentów

Spółka działa w jednym segmencie rynku, tj. segmencie „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska”.

10. Informacje dotyczące umów

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSSF 15 na dzień 30 września 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku, „ jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Kwota przychodów początkowo ustalona w umowie	3 333 471	2 421 422
Zmiana przychodów z umowy	37 186	(1 513)
Łączna kwota przychodów z umowy	3 370 657	2 419 909
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	1 231 318	1 252 044
Koszty pozostające do realizacji umowy	1 856 144	1 016 538
Szacunkowe łączne koszty umowy	3 087 462	2 268 582
	283 195	151 327
Szacunkowe łączne wyniki z umów, w tym:		
zyski	334 406	272 512
straty (-)	(51 211)	(121 185)

Aktywa (zobowiązana) z tytułu umowy prezentuje poniższa tabela:

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	71 572	30 819
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów o usługę budowlaną	12 045	7 882
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	1 232 756	1 266 135
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	199 399	186 350
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(51 211)	(121 186)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	1 380 944	1 331 299
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	1 184 688	1 210 796
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	196 256	112 621
aktywa z tytułu umowy pomniejszone o zaliczki możliwe do kompensaty	206 875	138 923
zobowiązania z tytułu umowy	22 663	26 302

Istotne zmiany w wartości aktywów i zobowiązań z tytułu umów na dzień 30 września 2018 roku wynikają ze zmiany poniższych pozycji w porównaniu do danych na dzień 31 grudnia 2017 roku:

- wzrostu poziomu aktywów z tytułu umów o 67 952 tysiące złotych,
- wzrostu poziomu zaliczek otrzymanych od klientów na poczet realizacji umów o 36 590 tysięcy złotych,
- ujęciu przychodu prezentowanego na koniec roku 2017 w zobowiązaniach z tytułu wyceny umów na kwotę 6 120 tysięcy złotych,
- zmiany szacunku kosztów wpływających na poziom rezerw na straty na kontraktach na kwotę 12 651 tysięcy złotych.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSR 11 na dzień 30 września 2017 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

30 września 2017

Poniesione koszty umów (narastająco)	2 857 082
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	126 978
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	2 984 059
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (za okres)	451 547
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	2 843 590

Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:	(41 299)
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(49 143)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	49 140
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	(41 296)
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną, w tym:	163 501
- kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	147 503
- koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie	15 998
 Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	 (4 795)
Rezerwa na straty wynikające z umów	(10 084)

10.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Spółkę

10.1.1. Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Wartość kontraktu wynosi po Aneksie nr 5 około 5,5 miliarda złotych brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejścia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych; w tym zaprojektowanie tzw. Wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie planowana była na lata 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 646 milionów złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów. W dniu 1 marca 2017 roku podpisany został z zamawiającym aneks wydłużając termin realizacji projektu oraz podnoszący jego wartość, co zostało szerzej opisane w nocie III.1. sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO za 2017 rok.

W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. RAFAKO S.A. ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jedynie przychody i koszty dotyczące jej zakresu prac, czyli 11,3% zakresu prac na Projekcie Jaworzno. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmowane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 Sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

10.1.2. Projekt Opole

W lutym 2012 roku Spółka jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych netto (tj. 11,6 mld złotych brutto), której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 mld złotych netto (tj. 4,9 mld złotych brutto).

SPV-Rafako zawarła z GE Power Sp. z o.o. (dawniej Alstom Power Sp. z o.o.) umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła GE Power 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. GE Power przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Spółki.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz GE Power.

11. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych

11.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Spółka zanotowała 444 691 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży i jest to poziom zbliżony do poziomu uzyskanego w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów w omawianym okresie wyniósł 397 360 tysięcy złotych. Biorąc pod uwagę zanotowane przez Spółkę przychody oraz koszty własne sprzedaży wypracowany zysk brutto ze sprzedaży osiągnął wartość 47 331 tysięcy złotych.

W bieżącym okresie sprawozdawczym na koszty sprzedaży wykazane w rachunku zysków i strat w kwocie 18 347 tysięcy złotych składają się koszty przygotowania ofert oraz działań w zakresie PR i marketingu.

Na pozostałe przychody operacyjne największy wpływ miało rozwiązanie rezerw: na Program Dobrowolnych Odejść, na koszty restrukturyzacji w łącznej kwocie 5 857 tysięcy złotych oraz na pozostałe koszty z tytułu przedawnienia roszczenia jednego z kontrahentów Spółki w kwocie 2 550 tysięcy złotych. Ponadto to w okresie 9 miesięcy 2018 roku Spółka zanotowała przychód z tytułu udzielonego poręczenia jednostce zależnej w kwocie 4 033 tysięcy złotych (30 września 2017 roku: 3 948 tysięcy złotych).

Na pozostałe koszty operacyjne największy wpływ miało: 1. utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności w kwocie 661 tysięcy złotych oraz należności handlowych w kwocie 276 tysiące złotych, 2. utworzenie rezerwy na pozostałe koszty w kwocie 513 tysięcy złotych, 3. koszty z tytułu przekazanych darowizn o wartości 231 tysięcy złotych (30 września 2017 roku: 1 895 tysięcy złotych oraz 4. koszty napraw rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 157 tysięcy złotych (30 września 2017 roku: 172 tysiące złotych).

Przychody finansowe Spółki w okresie 9 miesięcy 2018 roku uzyskano w głównej mierze z dyskonta rozrachunków długoterminowych w kwocie 3 641 tysięcy złotych, z nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi w kwocie 1 851 tysięcy złotych, z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 323 tysiące złotych (30 września 2017 roku: 389 tysięcy złotych).

Na koszty finansowe okresu decydujący wpływ miały koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 2 218 tysięcy złotych (30 września 2017 roku: 2 041 tysięcy złotych) oraz odsetki od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 552 tysiące złotych (30 września 2017 roku: 573 tysiące złotych), a także prowizje bankowe od udzielonych kredytów w kwocie 843 tysiące złotych (30 września 2017 roku: 654 tysiące złotych)

11.2. Podatek dochodowy

Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	323	136
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	–	–
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	323	136
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(9 754)	(14 901)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(9 754)	(14 901)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	<u>(9 431)</u>	<u>(14 765)</u>

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017
Inne całkowite dochody		
Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	271	188
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	271	188
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	271	188

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 września 2018 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 września 2018 roku wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony	
	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 września 2018	30 września 2017
- od ulg inwestycyjnych	(2)	(2)	-	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(14 995)	(15 742)	747	(104)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 332	2 986	(654)	67
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	3 957	3 784	173	278
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	(37 141)	(24 688)	(12 453)	(9 442)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	2 018	2 110	(92)	(76)
- od rezerw bilansowych	11 153	16 442	(5 288)	(4 268)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	24	28	(4)	(23)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	40 272	31 082	9 190	(113)
- z tytułu straty podatkowej	16 179	17 418	(1 239)	-
- z tytułu korekty kosztów dotyczącej niezapłaconych faktur	4 465	4 465	-	(1 529)
- pozostałe	698	561	137	497
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w rachunku zysków i strat			(9 754)	(14 901)
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w innych całkowitych dochodach			271	188
			(9 483)	(14 713)
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	28 960	38 444		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	28 960	38 444		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

Na dzień 30 września 2018 roku Spółka rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej wykazanej w kwocie 85 146 tysięcy złotych, która zostanie rozliczona w przyszłych okresach sprawozdawczych.

W okresie 9 miesięcy 2018 roku Spółka zanotowała stratę podatkową w wysokości 34 825 tysięcy złotych. Spółka przeprowadziła analizę realizowalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej na podstawie prognoz podatkowych. Działając zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny, Zarząd Spółki podjął decyzję o nierozpoznaniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej zanotowanej w okresie 9 miesięcy 2018 roku. Całkowita wartość straty podatkowej za lata 2015-2017 oraz 2018, która nie została rozpoznana w podatku odroczonym wynosi 192 522 tysiące złotych.

11.3. Istotne pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zwiększenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku w kwocie 14 161 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie 86 011 tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT) (1 393) tysiące złotych,
- ze zwiększenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie (65 361) tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie (28 681) tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności z tytułu poręczeń w kwocie (4 416) tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu pozostałych należności w kwocie (321) tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku został zamieszczony w nocie 11.12.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 71 688 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie (72 387) tysięcy złotych,
- zwiększenie stanu otrzymanych zaliczek w kwocie 36 590 tysięcy złotych,
- zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu podatków i innych świadczeń (24 933) tysiące złotych,
- zwiększenia stanu zobowiązań i rezerw na świadczenia pracownicze z wyłączeniem zysków/strat aktuarialnych w kwocie 1 844 tysiące złotych,
- zmniejszenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie (12 802) tysiące złotych.

Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (61 269) tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

- zwiększenia stanu należności z tytułu wyceny umów (67 389) tysięcy złotych,
- zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę w kwocie 6 120 tysięcy złotych,

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (25 877) tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

- zmniejszenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie (6 267) tysięcy złotych,
- zmniejszenia stanu rezerw na straty na kontraktach w kwocie (12 652) tysiące złotych,
- zmniejszenia stanu rezerw na kary umowne w kwocie (9 760) tysięcy złotych,
- zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych w kwocie 3 017 tysięcy złotych,
- zmiany stanu pozostałych rezerw (215) tysięcy złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 1 171 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 942 tysiące złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 229 tysięcy złotych.

Główny wpływ na wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu działalności finansowej miał wzrost zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bieżącym i kredytu obrotowego udzielonego przez PKO BP S.A. w kwocie 11 334 tysiące złotych.

11.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	9 232	79 329	46 303	5 495	–	5	140 364
Nabycia	–	–	–	–	–	579	579
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	179	1 603	–	–	1 782
Likwidacja/sprzedaż	(48)	(5)	(37)	(13)	–	–	(103)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	57	463	–	–	(520)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(11)	–	–	–	(11)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 972)	(3 891)	(1 124)	–	–	(6 987)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	5	(3)	–	–	2
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	18	(3)	–	–	15
Wartość netto na dzień 30 września 2018 roku	9 184	77 409	43 029	5 955	–	64	135 641

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.15.1.

Za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	9 280	81 093	49 383	6 987	–	1 225	147 968
Nabycia	–	–	–	–	–	1 878	1 878
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	110	–	–	110
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(1)	(148)	–	–	(149)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	821	2 273	–	–	(3 094)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(1)	–	–	–	(1)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 938)	(4 063)	(1 041)	–	–	(7 042)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	–	(3)	–	–	(3)
Wartość netto na dzień 30 września 2017 roku	9 280	79 976	47 591	5 905	–	9	142 761

11.5. Nabywanie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017</i>
Nabywanie składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych*	2 591	2 543
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	214	164

* wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie na zakup środków trwałych wynikająca z tabeli ruchu środków trwałych oraz wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na zakup wartości niematerialnych

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych Spółki na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim zakupy oraz modernizacja maszyn i urządzeń do produkcji oraz zakup sprzętu komputerowego, a także zakup środków transportu. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych oraz w formie leasingu finansowego.

11.6. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – długoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	4 530	5 294
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług netto	4 530	5 294
Kaucje	232	95
Należności długoterminowe ogółem (netto)	4 762	5 389

11.7. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Akcje/udziały w spółkach zależnych notowanych na giełdzie	-	-
Akcje/udziały w spółkach zależnych nienotowanych na giełdzie	35 132	35 091
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	131	223
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nienotowanych na giełdzie	1 227	19
	36 490	35 333

*akcje/udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.15.3

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku spółka dokonała zakupu 1 udziału w spółce KIC InnoEnergy SE, co miało na celu rozszerzenie dotychczasowej współpracy oraz uzyskanie statusu formalnego partnera.

W okresie 9 miesięcy 2018 roku zakończonym 30 września 2018 roku została utworzona nowa spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. Udziały w kapitale zakładowym objęte zostały za wkłady pieniężne przez RAFAKO S.A. Dokładny opis zamieszczony został w nocie 27.

11.8. Aktywa finansowe długoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Obligacje długoterminowe	16 318	17 700
Należności z tytułu udzielonych poręczeń wobec jednostek powiązanych	20 661	16 245
	36 979	33 945

11.8.1. Obligacje

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A., w związku z zawarciem aneksów do dokumentacji restrukturyzacyjnej, poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało następnie zaferowane wierzycielom zaspokajanych przez PBG S.A. zgodnie z Układem, w tym spółce RAFAKO S.A. (Obligacje).

W konsekwencji powyższego, w dniu 20 stycznia 2017 roku Spółka złożyła oświadczenie o przyjęciu skierowanych do niej propozycji nabycia Obligacji spółki PBG S.A. emitowanych w ramach siedmiu serii od B1 do I1 (tak zwana Druga Emisja Obligacji PBG S.A.). Łącznie RAFAKO S.A. objęła 388 492 sztuk Obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Objęcie wskazanych Obligacji nastąpiło w drodze potrącenia wierzytelności RAFAKO S.A. wynikających z układu PBG S.A. z ceną emisyjną Obligacji.

W dniu 9 lutego 2017 roku nastąpił przydział Obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Poniżej zaprezentowano kluczowe informacje odnoszące się do warunków emisji oraz realizowanego przez PBG S.A. procesu wykupu:

1. Niewykupione na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Obligacje PBG S.A. będą podlegać wykupowi w następujących terminach i kwotach:

Data Wykupu	31.12.2018	30.06.2019	31.12.2019	30.06.2020
Serie	F i F1	G i G1	H i H1	I i I1
Wartość wykupywanych Obligacji	14 949 700 zł	60 758 000 zł	45 985 000 zł	231 613 200 zł
w tym Obligacje objęte przez RAFAKO S.A.	<i>1 229 400 zł</i>	<i>4 996 100 zł</i>	<i>3 781 300 zł</i>	<i>19 045 000 zł</i>

2. Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji były i są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi obecnie 33,3% kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG, zastawami rejestrowymi na innych wybranych aktywach Grupy PBG, w tym akcjach i udziałach wybranych spółek z Grupy PBG (w tym spółki PBG oil and gas Sp. z o.o), poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych.
3. PBG S.A. zobowiązała się doprowadzić do dematerializacji Obligacji oraz ich notowania na ASO GPW S.A. lub ASO Bondspot S.A. w ciągu 3 miesięcy od ich wyemitowania (odpowiednio dla każdej Emisji Obligacji). Decyzjami Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjętymi odpowiednio w dniu 9 marca 2017 roku i 19 kwietnia 2017 roku, pierwsze notowanie Obligacji PBG S.A. na okaziciela serii B, C, D, E, F, G, H oraz I w alternatywnym systemie obrotu na Catalist odbyło się w dniu 10 marca 2017 roku, a obligacji serii B1, C1, D1, G1, H1 oraz I1 w dniu 20 kwietnia 2017 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jednostka dominująca PBG S.A., zgodnie z harmonogramem, dokonała wykupu serii B1, C1, D1 i E1 obligacji o łącznej wartości 9 797 400 złotych.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego zgodnie z warunkami emisji obligacji właściwymi dla Obligacji objętych przez Spółkę a wyemitowanych przez PBG S.A., pozostałe do wykupu Obligacje spółki PBG S.A. (o łącznej wartości: 353,3 milionów złotych) zabezpieczone były wyżej wskazanymi zabezpieczeniami, w tym w szczególności zastawem rejestrowym na posiadanych bezpośrednio i pośrednio przez PBG S.A. akcjach spółki RAFAKO S.A.

W ocenie Zarządu ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu wskazanych Obligacji na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego jest wystarczające, aby uznać, że należność jest realizowalna.

W związku z wejściem w życie MSSF 9, na dzień 1 stycznia 2018 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość obligacji zgodnie z wymogami wynikającymi z wdrożenia standardu w kwocie 7 522 tysiące złotych. Wpływ zmian na pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej został zaprezentowany w notach 3 oraz 11.14.

Na dzień 30 września 2018 roku łączna wartość netto obligacji wynosiła 21 783 tysiące złotych.

11.9. Zapasy

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	26 144	26 320
Według ceny nabycia	37 263	37 425
Według wartości netto możliwej do uzyskania	26 144	26 320
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	26 144	26 320

*zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.9.

11.10. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Obligacje krótkoterminowe*	5 465	4 747
	5 465	4 747

* szczegółowy opis dotyczący obligacji został zamieszczony w nocie 11.8.1

11.11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>	<i>30 września 2017 (przekształcone)</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	14 430	158 567	50 856
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	61	354	65
	14 491	158 921	50 921

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stawki referencyjnej ustalonej na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

11.12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności - krótkoterminowe

	30 września 2018	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	122 319	207 062
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(18 228)	(17 724)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	104 091	189 338
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	14	192
Kaucje	90 761	62 217
Należności dochodzone na drodze sądowej*	24 507	24 507
Inne należności finansowe	10 485	10 483
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	(24 330)	(24 228)
Należności finansowe ogółem (netto)	205 528	262 509
Należności niefinansowe		
Należności z tytułu przedpłat i udzielonych zaliczek	83 777	18 416
Należności budżetowe	8 946	7 553
Inne należności niefinansowe	4 097	3 908
Odpis aktualizujący należności niefinansowe (-)	(3 152)	(3 384)
Należności niefinansowe ogółem (netto)	93 668	26 493
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	299 196	289 002

* Spółka objęła należność odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności, szczegółowy opis należności spornych został zaprezentowany w nocie 22 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2018 roku w kwocie 104 091 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

Kaucje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2018 roku w kwocie 90 756 tysięcy złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- modernizacji instalacji odsiarczania spalin w kwocie 22 337 tysięcy złotych,
- budowy gazociągu w kwocie 15 362 tysiące złotych,
- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 10 679 tysięcy złotych,
- instalacji katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 666 tysięcy złotych,
- wykonania części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 5 736 tysięcy złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku wynikała przede wszystkim ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umów na budowę bloku parowego opalanego węglem w kwocie 15 423 tysiące złotych oraz wniesienia zabezpieczenia w formie kaucji pieniężnej w związku z realizacją umów: na modernizację instalacji odsiarczania spalin w kwocie 22 337 tysięcy złotych, a także na budowę gazociągu w kwocie 15 362 tysiące złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 30 września 2018 roku wynosiły 83 777 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 101 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 14 433 tysiące złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę gazociągu w kwocie 8 074 tysiące złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę zbiornika LNG w kwocie 5 837 tysięcy złotych.

11.13. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Rozliczenia międzyokresowe		
Koszty gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	3 953	9 204
Koszty pozyskania umów	3 778	9 065
Pozostałe koszty	1 998	2 369
Rozliczenia międzyokresowe	9 729	20 669

11.14. Odpisy aktualizujące wartość aktywów

	Akcje/udziały*	Rzeczowe aktywa trwałe	Pozostałe aktywa finansowe****	Pozostałe aktywa niefinansowe****	Zapasy**	Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę	Należności***
1 stycznia 2018	(4 973)	(68)	(10 500)	(5 676)	(11 105)	–	(33 155)
Korekta bilansu otwarcia	–	–	–	–	–	(1 341)	(12 181)
1 stycznia 2018 (przekształcone)	(4 973)	(68)	(10 500)	(5 676)	(11 105)	(1 341)	(45 336)
Utworzenie	(92)	(8)	–	–	(464)	(562)	(751)
Wykorzystanie	61	10	–	–	450	–	–
Rozwiązanie	–	–	–	–	–	–	377
30 września 2018	(5 004)	(66)	(10 500)	(5 676)	(11 119)	(1 903)	(45 710)
1 stycznia 2017	(24 363)	(27)	(10 500)	(5 676)	(11 978)	–	(31 834)
Utworzenie	–	–	–	–	(796)	–	(4 533)
Wykorzystanie	19 375	–	–	–	1 194	–	2 430
Rozwiązanie	66	–	–	–	–	–	755
30 września 2017 (przekształcone)	(4 922)	(27)	(10 500)	(5 676)	(11 580)	–	(33 182)

* odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji w spółkach dotyczą udziałów/akcji w spółkach postawionych w stan upadłości oraz aktualizacji wartości udziałów

** utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmowane jest w koszcie wytworzenia produktów i usług

*** odpisy aktualizujące wartość należności długo- i krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych należności, w tym należności z tytułu kar umownych, należności spornych oraz kaucji

**** Zarząd Spółki ocenia, że wynikające z umowy zawartej w 2012 roku aktywa finansowe są obciążone istotnym ryzykiem nierealizowalności i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym.

11.15. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki

11.15.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 30 września 2018 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 130 444 tysiące złotych. Środki trwałe zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	86 411	88 384
grunty	9 162	9 208
budynki i budowle	77 249	79 176
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	44 033	47 035
urządzenia techniczne i maszyny	42 587	45 983
środki transportu	1 446	1 052
	130 444*	135 419*

*wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 66 tysięcy złotych (31 grudnia 2017: 108 tysięcy złotych)

11.15.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 30 września 2018 roku wartości niematerialne o wartości 9 582 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2017: 9 815 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

11.15.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 30 września 2018 roku akcje/udziały w spółkach o wartości 36 490 tysięcy złotych (31 grudnia 2017: 35 333 tysiące złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

11.15.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 30 września 2018 roku zapasy o wartości 26 144 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2017: 26 320 tysięcy złotych). Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

11.15.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 30 września 2018 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług w kwocie 20 072 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek (31 grudnia 2017 roku: 96 482 tysiące złotych).

11.16. Kapitał podstawowy

W okresie 9 miesięcy 2018 roku zakończonym 30 września 2018 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. nie uległ zmianie i jego wartość na dzień 30 września 2018 roku wynosiła 254 864 tysiące złotych.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
Akcje serii K	42 500 000	85 000
	127 431 998	254 864

W związku z emisją obligacji przez PBG S.A. w 2016 roku, głównego akcjonariusza Spółki, na akcjach RAFAKO S.A. należących bezpośrednio do PBG S.A. (7 665 999 akcji), jak i pośrednio poprzez spółkę zależną od PBG S.A. - Multaros Trading Company Limited (34 800 001 akcji) został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz obligatariuszy PBG S.A.

11.17. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

11.18. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

11.19. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2018 roku, w związku z pokryciem straty z lat ubiegłych, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej uległ zmianie i na dzień 30 września 2018 roku kapitał ten wyniósł 165 119 tysięcy złotych.

11.20. Zysk/(strata) przypadające na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2017</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	1 998	(20 510)
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	-	-
Zysk/(strata) netto	1 998	(20 510)
<hr/>		
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku/(straty) na jedną akcję	<u>1 998</u>	<u>(20 510)</u>
<hr/>		
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	127 431 998	84 931 998
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u>127 431 998</u>	<u>84 931 998</u>
<hr/>		
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy/ rozwodniony z zysku/(straty) za okres	<u>0,02</u>	<u>(0,24)</u>

Spółka nie prezentuje zysku rozwodnionego na jedną akcję za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku, ponieważ nie emitowała instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

11.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania długoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10 683	14 674
	<u>10 683</u>	<u>14 674</u>
<hr/>		
Pozostałe zobowiązania	20	-
	<u>20</u>	<u>-</u>

11.22. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	–	153
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	4	495
Rezerwy na odprawę emerytalne	6 408	5 901
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	10 851	10 601
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	3 864	3 946
	<u>21 127</u>	<u>21 096</u>

11.23. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuariálną, Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Na dzień 1 stycznia	23 185	23 767
Koszty odsetek	552	770
Koszty bieżącego zatrudnienia	343	450
(Zyski)/straty aktuariálne	1 429	(324)
Wypłacone świadczenia	(1 851)	(2 538)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze	–	1 060
Koniec okresu	<u>23 658</u>	<u>23 185</u>
Rezerwy długoterminowe	21 123	20 448
Rezerwy krótkoterminowe	2 535	2 737

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień i w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Stopa dyskontowa (%)	3,2	3,2
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników	7	7
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	2	2

* Brak danych w raporcie aktuarusza

** 2% w roku 2018 oraz w kolejnych latach

11.24. Pozostałe rezerwy długoterminowe

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	17 377	16 567
	<u>17 377</u>	<u>16 567</u>

11.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	117 102	185 498
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	36	399
Kwoty zatrzymane (kaucje)	254	397
Inne zobowiązania finansowe	198	–
Zobowiązania finansowe ogółem	117 590	186 294
Zobowiązania niefinansowe		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	17 314	42 247
Zaliczki otrzymane od klientów	59 527	22 937
Inne zobowiązania niefinansowe	17 786	29 234
Zobowiązania niefinansowe ogółem	94 627	94 418
	212 217	280 712

11.26. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	6 327	6 565
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 302	6 223
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	478	1 443
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	3 190	3 875
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	4 446	622
Rezerwy na odprawy emerytalne	729	763
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 430	1 582
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	376	392
	23 278	21 465

11.27. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	6 140	13 217
Rezerwa na straty z tytułu umów	1 438	14 090
Rezerwa na kary umowne	–	9 760
Pozostałe rezerwy	648	863
	8 226	37 930

12. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do opublikowanych w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok.

13. Instrumenty finansowe

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentują poniższe tabele.

Spółka prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgową jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

<i>Kategorie i klasy aktywów finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 30 września 2018</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	131	702
Instrumenty pochodne	–	479
Udziały i akcje długoterminowe	131	223
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	232 480	290 741
Obligacje	21 783	22 447
Należności z tytułu dostaw i usług	108 621	194 632
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	14	192
Pozostałe należności finansowe*	101 654	73 074
Pożyczki udzielone	408	396
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 491	158 921
	247 102	450 364

* szczegółowy opis zmian został zamieszczony w nocie 11.12

<i>Kategorie i klasy zobowiązań finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 30 września 2018</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	237 907	299 536
Kredyty i pożyczki	109 634	98 568
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	127 821	200 571
Pozostałe zobowiązania finansowe	452	397
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSSF 9	2 729	2 742
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	2 729	2 742
	240 636	302 278

14. Instrumenty pochodne

Na dzień 30 września 2018 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward.

Na dzień 30 września 2018 roku Spółka nie posiadała innych rodzajów instrumentów pochodnych.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, jednak zawierane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedży denominowanych w walucie.

15. Kredyty i pożyczki

Na dzień 30 września 2018 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek w wysokości 109 634 tysiące złotych.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						30 września 2018	31 grudnia 2017
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 70 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2019****	66 334	55 137
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 80 milionów złotych	PLN	WIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża	30.06.2019****	43 300	43 419
						109 634	98 556
Otrzymane pożyczki krótkoterminowe:							
PGL - DOM Sp. z o.o.*****	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową	umowa pożyczki pieniężnej z przeznaczeniem na bieżącą działalność	PLN	WIBOR 1M + marża	31.12.2017** ****	–	12
						–	12

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 29 czerwca 2018 roku, limit udzielony został do kwoty 200 mln złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 70 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 80 milionów złotych.

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 29 czerwca 2018 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 30 czerwca 2019 roku.

***** jednostka zależna

***** pożyczka została spłacona w terminie w 2017 roku; kwota 12 tysięcy złotych dotyczy naliczonych odsetek, które zostały zapłacone w 2018 roku.

16. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Spółkę ma na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Spółki wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Spółka analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

	30 września 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Kapitał własny	393 743	393 250
Kapitał obcy (kredyt bankowy oraz otrzymane pożyczki)	109 634	98 568
Suma bilansowa	822 614	903 902
Wskaźnik kapitalizacji	0,48	0,44

17. Rezerwy na koszty**17.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów**

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Spółka dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku Spółka dokonała wykorzystania rezerwy z tytułu nieterminowej realizacji umów w kwocie 3 404 tysiące złotych.

17.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach*	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne i ZFŚS	Rezerwa na urlopy**	Rezerwa na naprawy gwarancyjne**	Rezerwa na koszty kar kontraktowych	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych**	Rezerwa na straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń	Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Rezerwa na pozostałe koszty **	Pozostałe rezerwy
1 stycznia 2018	15 843	23 185	3 875	17 489	8 069	1 118	–	1 596	8 368	3 936	75
korekta bilansu otwarcia	(1 754)	–	–	12 295	1 691	–	1 618	–	–	–	–
1 stycznia 2018 (przekształcone)	14 089	23 185	3 875	29 784	9 760	1 118	1 618	1 596	8 368	3 936	75
Utworzenie rezerwy	1 313	2 516	–	11 264	–	3 842	–	–	–	542	177
Rozwiązanie rezerwy	(9 556)	(191)	–	(4 807)	(6 361)	(413)	–	(110)	(5 747)	(2 749)	–
Wykorzystanie rezerwy	(4 408)	(1 852)	(685)	(12 724)	(3 399)	(97)	–	(1 008)	(2 588)	(119)	(148)
30 września 2018	1 438	23 658	3 190	23 517	–	4 450	1 618	478	33	1 610	104
1 stycznia 2017	19 239	23 767	3 553	19 653	4 856	7 296	–	7 094	–	6 502	56
Utworzenie rezerwy	2 977	3 011	–	7 697	4 823	299	–	–	–	6 480	198
Rozwiązanie rezerwy	–	–	–	–	(678)	(177)	–	–	–	(6 444)	–
Wykorzystanie rezerwy	(12 132)	(1 805)	(107)	(10 718)	(4 206)	(466)	–	(4 980)	–	(1 985)	(56)
30 września 2017	10 084	24 973	3 446	16 632	4 795	6 952	–	2 114	–	4 553	198

* powyższe kwoty wynikają z wyceny umów o usługę budowlaną opisanych w nocie 10

** powyższe rezerwy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania

18. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Spółka w okresie 9 miesięcy 2018 roku nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

19. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

Spółka w okresie 9 miesięcy 2018 roku nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

20. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 września 2018 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 36 tysięcy złotych. Na dzień 30 września 2018 roku Spółka nie posiadała podpisanych umów dotyczących planowanych w 2018 roku nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych.

21. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji finansowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	194 984	182 715
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	41 874	18 823
- od jednostek powiązanych	33 365	11 286
Akredytywy	-	46
	236 858	201 584

	<i>30 września 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji finansowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	367 498	320 431
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 294 375	1 294 375
- na rzecz jednostek powiązanych	1 294 375	1 294 375
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	19 378	15 076
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Akredytywy	-	-
	1 681 251	1 629 882

W okresie 9 miesięcy 2018 roku spółka RAFAKO S.A. zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 51 369 tysięcy złotych, który wynikał ze wzrostu poziomu udzielonych gwarancji oraz ze wzrostu wartości weksli wydanych pod zabezpieczenie. W okresie 9 miesięcy 2018 roku na zlecenie RAFAKO S.A. banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, głównie z tytułu dobrego wykonania umowy, w kwocie 76 224 tysiące złotych oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 53 761 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 15 529 tysięcy złotych, wystawiona w lipcu 2018 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń na koniec września 2018 roku wynosiły 1 294 375 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowią poręczenia udzielone w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., z terminem obowiązywania do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III

– Elektrownia II”. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie 9 miesięcy 2018 roku była gwarancja przetargowa w kwocie 9 000 tysięcy złotych.

W okresie 9 miesięcy 2018 roku Spółka odnotowała wzrost poziomu należności warunkowych w kwocie 35 274 tysiące złotych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów, w tym wzrost poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 12 269 tysięcy złotych, wzrost poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 23 051 tysięcy złotych. Największą pozycją wśród gwarancji otrzymanych w okresie 9 miesięcy 2018 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 1 123 tysiące euro. Największą pozycją wśród gwarancji wygasłych w okresie 9 miesięcy 2018 roku stanowiła gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 431 tysięcy euro.

22. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwany jak i powodem.

Szczegółowy opis kluczowych spraw sądowych znajduje się w sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku dostępnym pod adresem:

<http://www.rafako.com.pl/relacje-inwestorskie/raporty-okresowe>

W stosunku do przedstawionego tam opisu nie zaszły żadne zmiany, mające istotny wpływ na sytuację finansową Spółki.

W przedmiocie dwóch największych spraw spornych z Mostostal Warszawa S.A., tj. sprawie z powództwa RAFAKO S.A. przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. o zapłatę kwoty 8.042.475,00 zł tytułem zwrotu 70% wartości kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz sprawie o zapłatę kwoty 13.136.446,57 zł (obecnie po rozszerzeniu przedmiotowym powództwa WPS stanowi kwotę 16.157.214,28 zł) z tytułu wystawionej przez RAFAKO S.A. faktury nr FHO/16100098 za zrealizowane przez RAFAKO S.A. i niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Termiczny Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie nastąpiły żadne istotne zmiany. Strony nadal oczekują na wyznaczenie przez właściwe sądy terminów rozpraw.

Zarząd Spółki podtrzymuje zaprezentowaną w sprawozdaniu finansowym za 2017 rok ocenę zasadności swoich roszczeń i oczekuje pozytywnego dla Spółki rozstrzygnięcia sporu.

Dodatkowo, spółka RAFAKO S.A. jest w sporze z Energomontaż Zachód Wrocław sp. z o.o. (EZW). Toczy się dwa postępowania sądowe (wpływ do RAFAKO S.A. w czerwcu i lipcu 2018 roku) na łączną kwotę 1 859 tysięcy złotych, których przedmiotem są niezapłacone przez RAFAKO S.A. należności wynikające z faktur spółki Energomontaż Zachód Wrocław Sp. z o.o., a które zostały potrącone z wierzytelnościami Spółki wynikającymi z kary umownej naliczonej za opóźnienie w wykonaniu umowy przez EZW. RAFAKO S.A. jest przekonane o skuteczności dokonanych potrąceń, w związku z czym spodziewa się korzystnych wyroków. Obie sprawy są na początkowym etapie procedowania.

23. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej Spółki

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Spółki. W dniu 20 lutego 2018 roku Krzysztof Burek złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki. Rada Nadzorcza Spółki powołała na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki Karola Sawickiego. Ponadto w dniu 30 października dokonane zostały zmiany w organach Spółki, będące wynikiem realizacji strategii oraz konsekwencją wewnętrznej reorganizacji RAFAKO S.A.:

- rezygnację z zasiadania w Zarządzie RAFAKO S.A. złożyli Pan Edward Kasprzak, Pan Tomasz Tomczak oraz Pan Karol Sawicki;
- Rada Nadzorcza ustaliła 3 osobowy skład Zarządu Spółki;
- Rada Nadzorcza odwołała Panią Agnieszkę Wasilewską-Semail z funkcji Prezesa Zarządu i powierzyła jej funkcję Wiceprezesa Zarządu;
- Rada Nadzorcza powołała do Zarządu Spółki Pana Jerzego Wiśniewskiego i powierzyła mu stanowisko Prezesa Zarządu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Jerzy Wiśniewski	- Prezes Zarządu
Jarosław Dusiło	- Wiceprezes Zarządu
Agnieszka Wasilewska-Semail	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki. W dniu 30 października 2018 roku Pan Jerzy Wiśniewski złożył rezygnację z zasiadania w Radzie Nadzorczej Spółki. Akcjonariusz PBG S.A. wykonując uprawnienie osobiste, o którym mowa w par. 17 ust 3 i 4 Statutu Spółki, powołał do Rady Nadzorczej Panią Helenę Fic powierzając jej funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Helena Fic	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Wiśniewska	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Sekretarz Rady Nadzorczej (niezależny)
Krzysztof Gerula	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Dariusz Szymański	- Członek Rady Nadzorczej
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)

24. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, za wyjątkiem transakcji opisanych w nocie 25.

25. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W okresie 9 miesięcy 2018 roku i 2017 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe. Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązanymi za dany okres obrotowy:

<i>Podmiot powiązany</i>		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku/30 września 2017 roku</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku/30 września 2017 roku</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych na dzień 30 września 2018 roku/31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych na dzień 30 września 2018 roku/31 grudnia 2017 roku</i>
Podmioty dominujący:					
PBG S.A.	2018	2 417	2 974	24 269*	521
	2017	617	3 828	30 054*	298
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
PBG oil and gas Sp. z o.o.	2018	265	22 181	27 390	2 377
	2017	61	957	10 502	149
PBG ERIGO PROJEKT Sp. z o.o. PLATAN HOTEL SKA	2018	55	-	15	-
	2017	55	-	8	-
PBG DOM Sp. z o.o.	2018	3	-	2	-
	2017	7	-	1	-
Jednostki zależne:					
PGL-DOM Sp. z o.o.	2018	257	471	37	260
	2017	11	45	-	3
RAFAKO Engineering Sp. z o. o.	2018	493	14 689	298	1 600
	2017	742	6 612	2 107	8 778
RAFAKO Engineering Solution doo.	2018	355	222	-	244
	2017	-	653	-	61
RAFAKO Hungary Sp. z o.o.	2018	-	-	-	-
	2017	3 325	-	834	-

Podmiot powiązany		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku/30 września 2017 roku</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku/30 września 2017 roku</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych na dzień 30 września 2018 roku/31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych na dzień 30 września 2018 roku/31 grudnia 2017 roku</i>
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING					
Sp. z o.o.	2018	52	1 928	6	1 539
	2017	52	5 419	10	1 562
E001RK Sp. z o.o.					
	2018	–	216	–	30
	2017	5	182	–	29
E003B7 Sp. z o.o.					
	2018	1 034	3	215	–
	2017	1 225	–	17 112	–
RENG-Nano Sp. z o.o.					
	2018	–	–	–	–
	2017	8	–	–	–
Podmioty powiązane osobowo:					
Fundacja PBG					
	2018	–	129	–	–
	2017	–	261	–	30
SWGK CONSULTING Sp. z o.o.					
	2018	–	10	–	–
	2017	–	138	–	–
BPIL Grzegorz Kiczor					
	2018	–	115	–	25
	2017	–	145	–	41
Dwór w Smólsku					
	2018	1	200	–	25
	2017	–	180	–	49
SWGK Księgowość Sp. z o.o.					
	2018	–	450	–	123
	2017	–	250	–	124
Przedsiębiorstwo Inżynieryjne Czwiertnia Sp. z o.o.					
	2018	–	–	509	–
	2017	–	–	516	–
Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska					
	2018	–	2	–	14
	2017	–	23	–	7
Polimex-Mostostal S.A.					
	2018	–	241	–	270
	2017	–	–	–	117
SWGK Podatki Sp. z o.o.					
	2018	–	–	–	–
	2017	–	80	–	–
MIKO-Tech Sp. z o.o.					
	2018	110	5	136	2
	2017	–	393	–	–
Fic i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych Sp.k.					
	2018	–	220	–	–

26. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Spółka nie publikowała prognoz na 2018 rok.

27. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń Spółki w trzecim kwartale 2018 roku

W dniu 4 lipca 2018 roku na mocy podpisanego aktu notarialnego została utworzona nowa spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. Wartość kapitału podstawowego spółki wynosi 30 000 złotych i dzieli się na 300 udziałów o wartości nominalnej po 100 złotych każdy. Udziały w kapitale zakładowych objęte zostały za wkłady pieniężne przez RAFAKO S.A. W dniu 9 lipca 2018 roku spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000739782.

Dnia 11 lipca 2018 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o wyborze oferty Spółki przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie „Wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 3 i 4 oraz 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów. Wartość oferty Spółki wynosi 181,6 mln PLN netto (tj. 223,4 mln brutto). Termin realizacji w/w zadania przypada na koniec maja 2021 roku.

W dniu 17 lipca 2018 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o anulowaniu przez Zamawiającego, tj. Elering AS z siedzibą w Tallinie (Estonia) wyboru oferty Spółki jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie „Budowa „pod klucz” Tłoczni Gazu Paldiski i Puiatu w Estonii”. Decyzja Zamawiającego jest ostateczna i jest wynikiem odwołania jednego z kontroferentów.

W dniu 18 lipca 2018 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o wyborze przez firmę Energa Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Gdańsku oferty Spółki złożonej w konsorcjum w składzie RAFAKO S.A. (lider konsorcjum) i ENERGA Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrołęce (Konsorcjum), jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie budowy instalacji odsiarczania spalin II w Elektrowni Ostrołęka B. Wartość oferty konsorcjum to 199 250 000 złotych netto, z czego udział Spółki wynosi około 63,3 %.

W dniu 24 lipca 2018 roku Konsorcjum, w skład którego wchodzi Spółka (Lider Konsorcjum) oraz firma ENERGA Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrołęce (Członek Konsorcjum), podpisało umowę z firmą ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. z siedzibą w Ostrołęce, której przedmiotem jest „Budowa instalacji odsiarczania spalin II w Elektrowni Ostrołęka B”. Wartość umowy wynosi łącznie 199 250 000 złotych netto, w tym wartość wynagrodzenia dla Spółki to 126 250 000 złotych netto, co stanowi około 63,3% wartości Umowy. Termin realizacji Umowy to 30 września 2020 rok.

W dniu 31 lipca 2018 roku podpisana została umowa pomiędzy RAFAKO S.A. a firmą PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., której przedmiotem jest wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 3 i 4 oraz 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów. Wartość umowy wynosi łącznie 181 600 000 złotych netto. Termin realizacji Umowy to 31 maja 2021 roku.

Zarząd RAFAKO S.A. z siedzibą w Raciborzu informuje o zakończeniu w dniu 31 lipca 2018 roku kolejnego etapu reorganizacji Spółki, mającego na celu zbudowanie elastycznej, bardziej efektywnej kosztowo organizacji, dostosowanej do obecnych warunków rynkowych. W ramach omawianego procesu reorganizacji przeprowadzono między innymi redukcję zatrudnienia oraz działania optymalizacyjne podejmowane w ramach funkcjonowania całej organizacji. W wyniku przeprowadzonego procesu reorganizacji, liczba zredukowanych etatów nie przekroczyła uzgodnionej w porozumieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi liczby 276 etatów, a łączna wartość oszczędności wynikających z redukcji zatrudnienia od początku procesu restrukturyzacji do końca bieżącego roku powinna osiągnąć poziom 15 milionów złotych, z czego w samym 2018 roku jest to kwota 12 milionów złotych. W skład wskazanej kwoty nie wchodzi oszczędności wynikające z dodatkowych działań optymalizacyjnych, które zostały podjęte w ramach procesu reorganizacji. Koszty związane z przeprowadzeniem omawianego etapu reorganizacji Spółki nie przekroczą utworzonej na ten cel dodatkowej rezerwy.

28. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. zostali zaprezentowani w 28 dodatkowej nocy objaśniającej do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku.

29. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od dnia przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego

	<i>Nazwa spółki</i>	<i>Stan na 07.09.2018</i>	<i>Zwiększenia stanu posiadania</i>	<i>Zmniejszenia stanu posiadania</i>	<i>Stan na 27.11.2018</i>
Osoba zarządzająca					
Agnieszka Wasilewska- Semail – Prezes Zarządu	RAFAKO S.A.	20 245	40 000	–	60 245
Edward Kasprzak Wiceprezes Zarządu *	RAFAKO S.A.	24 450	–	–	24 450
Jarosław Dusiło Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	20 000	24 000	–	44 000
Osoba nadzorująca					
	–	–	–	–	–

* w dniu 30 października 2018 roku Pan Edward Kasprzak złożył rezygnację z zasiadania w Zarządzie RAFAKO S.A., co zostało szerzej opisane w nocie 23

W dniu 12 września 2018 roku Spółka otrzymała zawiadomienie złożone w trybie w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia MAR o nabyciu akcji RAFAKO S.A. przez Panią Agnieszkę Wasilewską – Semail – osobę pełniącą obowiązki zarządcze w RAFAKO S.A., tj. Prezesa Zarządu Spółki.

W dniu 13 września 2018 roku Spółka otrzymała zawiadomienie złożone w trybie w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia MAR o nabyciu akcji Spółki przez Pana Jarosława Dusiło – osobę pełniącą obowiązki zarządcze w RAFAKO S.A., tj. Wiceprezesa Zarządu Spółki.

30. Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w czwartym kwartale 2018 roku

- Możliwość zmiany wysokości szacunków kosztów dotyczących realizowanych kontraktów, m.in. w następstwie prowadzonej kontraktacji zakupu wyrobów i usług, które mogą wpłynąć „in plus” lub „in minus” na wynik do rozpoznania po 30 września 2018 roku;
- Wystarczalność utworzonych rezerw i odpisów dotyczących realizowanych kontraktów;
- Ryzyko wystąpienia konieczności utworzenia rezerw na kary kontraktowe za nieterminową realizację lub za niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technicznych niektórych kontraktów;
- Możliwość poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym nieobjętych utworzoną rezerwą na naprawy gwarancyjne;
- Kształtowanie się kursu złotego do EUR, bowiem znaczące zmiany kursu euro mogą mieć istotny wpływ na zmianę rentowności realizowanych kontraktów denominowanych w EUR;
- Ryzyko związane z niezyskaniem niezbędnych gwarancji finansowych umożliwiających pozyskanie i realizację kontraktów.

31. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca zdarzenia, które miałyby istotny wpływ na wynik finansowy Spółki.

W dniu 10 października 2018 roku konsorcjum RAFAKO S.A. oraz Mostostal Warszawa S.A. i Polimex-Mostostal S.A. zawarło z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. aneks nr 9 do umowy z dnia 15 lutego 2012 roku na budowę bloków energetycznych nr 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole realizowanej przez Konsorcjum oraz GE Power sp. z o.o., które jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera konsorcjum zarządzającego realizacją Projektu. Na mocy zawartego Aneksu zmianie uległ termin przekazania do eksploatacji bloków nr 5 i 6, co powinno nastąpić odpowiednio do 15 czerwca 2019 roku oraz 30 września 2019 roku. Strony potwierdziły również wysokość wynagrodzenia należnego Konsorcjum, pod warunkiem dotrzymania uzgodnionych w Aneksie terminów przekazania bloków do eksploatacji.

W dniu 30 października 2018 roku dokonane zostały zmiany w organach RAFAKO S.A., które są wynikiem realizacji strategii oraz konsekwencją wewnętrznej reorganizacji prowadzonej od 2016 roku i które zostały szerzej opisane w nocie 23.

W dniu 6 listopada 2018 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od firmy Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ–SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie o unieważnieniu postępowania przetargowego w przedmiocie wykonania robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa gazociągu DN 1000 MOP 8,4 MPa Pogórska Wola-Tworzeń”. Oferta RAFAKO S.A. złożona w konsorcjum z Przedsiębiorstwem Budowy Kopalń PeBeKa S.A. została wcześniej wskazana przez Zamawiającego jako najkorzystniejsza w w/w postępowaniu przetargowym. Wartość oferty konsorcjum wynosiła łącznie 687 mln PLN netto (tj. 845 mln PLN brutto), z czego 50% to udział RAFAKO S.A. Postępowanie przetargowe zostało unieważnione w związku z przekroczeniem przez najkorzystniejszą ofertę budżetu, który zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie projektu.

W dniu 21 listopada 2018 roku spółka RAFAKO S.A. powzięła informację o wyborze przez firmę Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie oferty Spółki (lider Konsorcjum) złożonej w konsorcjum z PBG oil and gas Sp. z o.o. (członek Konsorcjum), jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym na wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Tłoczni Kędzierzyn”. Wartość oferty konsorcjum to łącznie 168,7 mln złotych netto (tj. 207,5 mln złotych brutto), z czego udział Spółki wynosi 95%. Termin realizacji zadania to 25 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 27 listopada 2018 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 27 listopada 2018 roku.

Podpisy:

27 listopada 2018 roku Jerzy Wiśniewski Prezes Zarządu

27 listopada 2018 roku Agnieszka Wasilewska-Semail Wiceprezes Zarządu

27 listopada 2018 roku Jarosław Dusiło Wiceprezes Zarządu

27 listopada 2018 roku Jolanta Markowicz Główny Księgowy